

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber pandectarum medicinae

Matthaeus <Silvaticus>

[Venedig], 10. Okt. 1480

Matheus moretus Brixiensis ad [...] Dominum Franciscum de gonzaga

[urn:nbn:de:bsz:31-316129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-316129)

Matheus moetus Brixienfis ad reuerendiffimū in chriſto patre ac dñm Dominū Franciſcum de gonzaga: cardinalem Mantuanum: ac Bononię legatum.

MOn te latere arbitror reuerendiſſime pater: ac domine ꝯnecellaria mortalibus exiſtat medicine cognitio: quam non immerito veteres a dñs immortalibus fuiſſe re-
pertam ſunt opinati. Diuinum nanq; potius q̄ humanum videtur occultas rerum
proprietas: ac varias humani corporis intelligere diſpoſitiones. Diuina deniq; ipſius medi-
ci videtur operatio: vel certe diuine operationi ſimillima. Ab immortalis nanq; deo vitæ acci-
pimus: & hec eadem medici artificio preſeruatur. Sanitatem deniq; diuino fauore conſequi-
mur: & hec eadem medici auxilio comparatur: qua nihil profecto mortalibus gratius: nihil de-
niq; videtur optabilius: p̄pterea & ab antiquis Esculapio: & ꝯplurib; alijs medicis diuinos ho-
nores attributos fuiſſe conſtat. Clarum eſt præterea medicinam ipſam apud principes: & ma-
gnos viros in ſummo ſemper precio: ſummaq; ueneratione extiſſe. Quis enim ignorat Aui-
cennam arabum principem extiſſe: Iohannem etiam Damascenum regis damasci nepotes
extiſſe conſtat. Anataxeſes perſarum rex quanti fecerit Hippocratem: eius epistoſa declarat
Phalaris quoq; licet tyrannus crudeliſſimus habitus fuerit: hic tamen polycletum eius medi-
cum maximis donis exornauit. Poſſem in hoc innumerabilia pene exempla in medijs addu-
cere. Sed quid ego externa exempla requiro: nonne ſemper illuſtriſſimi principes: qui ex go-
zaga domo originem traxerunt: quos & munificentia excellentes: & iuſticia preſtantes ſemp ex-
tiſſe conſtat. nõne inquam medicos ſemp maximi fecerunt: qui non ſolum medicos ſumma
liberalitate ſemper fuerunt ꝯcui: vix & ꝯphilophos & quoscuq; virtute preclaros. Quocir-
ca reuerendiſſime pater: cum huius indyte domus ſplendor ac decus exiſtas: & medicis ipſis ꝯ-
picinus: non dubitami tue reuerendiſſime. D. gratum fore: ſi medicine ꝯadectas: quas ob trãſcri-
ptorum imperitiã iam fere periſſe animaduertiſſem: ſummo ſtudio atque diligentia emen-
darem: & ab integrã illas in lucem reduceres. Et ego libentius hoc onus ſuſceperẽ: vt ceteris quo-
q; ꝯdeſſe poſſem: qui huius ſcientie amatores exiſtant. In qua quidem re intelligas me cum-
dem fere aſſumpſiſſe laborem: quem is qui opus iſtud edidit. Conſtat nanq; opus iſtud ex di-
uerſis antiquoꝝ libris fuiſſe aggregatum: in quo quidem omnium ſimplicium naturam: ac
ꝯprietatem reperies: que ad vſum medicine concurrunt: ac omnium nominũ declarationem:
quibus medicine auctores vtuntur: ex quibus aliqua ex greca: & multa ex arabica lingua origi-
nem traxere: que ob ideomatũ uarietatem obſcura apud latinos uidebantur. Multa tamen
nomina ab auctore greca nuncupãtur: non quia uere exiſtant: ſed quoniam in libris grecorum
qui in linguã latinã ſunt traducti ſic ſcripta reperiuntur. & de arabicis ſimiliter idem eſt iu-
diciũ. Conſtat nanq; non modo apud grecos medicine ſcientiam floruiſſe: uerum etiã apud
arabes: & apud hebreos fuiſſe illuſtratã: & auctores habuiſſe celeberrimos. Sed hos poſſi-
mũ ꝯadectarum auctor eſt imitatus: quoꝝ auctoritate eius dicta comprobauit. Ex grecis: vi-
delicet Hippocratem: Diaſcozidem: Galienum: Panlum: Alexandrum: Conſtantinũ: ac Ioh-
annem Damascenum Meſue filium. Ex arabicis vo: Raſim: Iohannem Serapionis filium:
Iulcaſim: Auicennã: Aueroim: & alios ꝯꝯtates: quoꝝ dicta in libris ꝯredictoꝝ reperiuntur.
Ex hebreis hi ſunt: Iſaac: & Rabi moyſes. Ex latinis vo hi ſunt: uidelicet Cornelius cellſus: Caſ-
ſius felix: Plinius: Seruius: & Symon ianuenſis. Vnius aut auctoꝝ nomẽ licet ſit ambigui:
ipſum tamen a fidedignis Matheum ſituaticum nuncupãtũ fuiſſe accipi: ſed quiſquis fuerit
hunc peritiſſimũ extiſſe conſtat: & ipſum ſumma diligentia antiquoꝝ libros ꝯcurrifſe. Quã
itaq; hec ſimplicia totius medicine artis exiſtant fundamenta: ueluti elementa quedã horũ
noticiã medicis: maxime neceſſariam eſſe putauit. Et quoniam reuerendiſſime pater medicũ
ſemper fautor ac ꝯꝯpicinus extiſſi: tue reuerendiſſime. D. hoc opus quõdãmodo renouatum
dedicare uolui: cum eidem me plurimũ debere ſentias: nec quiſq; mihi hoc munere dignoꝝ vi-
deatur q̄ tu: qui huic florentiſſimo gymnaſio ꝯreſis: ac ꝯphilophos ꝯſidio tuo foueas: illis
q; ꝯꝯpicinus exiſtas. felix itaq; ſit reuerendiſſima. D. tua: cui me humillime cõmendo.

